

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inse ali, Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m x 2 m, notice, poslane, preklicji, izjave in reklame 1 m/m x 3 m. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubeno. — Telefon št. 314.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno napre. plačan	K 300	celoletno	K 420
polletno	150	polletno	210
3 mesečno	75	3 mesečno	105
1	25	1	35

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 100 po nakaznici. Na samo pismeno naročilo brez poslatve denarja se ne moremo oziati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K Poština plačana v gotovini.

Egoizem proti egoizmu.

Vsa italijanska javnost je pozornost spremljala čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša na potu iz domovine, mu sledila korak za korakom, ko je stopil na italijansko verno poslušala vse njegove govore in izjave, jih beležila in komentirala. Beneš je imponiral. Tekom vojne so si Čehoslovaki pridobili velik ugled v svetu s svojim trdnim nastopanjem proti avstro-ogrski monarhiji, s svojim pohodom v Rusiji in v Italiji so pustili čehoslovaški legionari najlepše spomine za seboj. Z velikimi notranjimi in zunanjimi težavami se je borila in se še bori čehoslovaška država, počasi jih zmaga s sigurno in vztrajno roko, kakršna sta Masaryk in Beneš. Kar je nastalo držav iz razvalin podonavske monarhije, je prva med njimi čehoslovaška. Najodličnejši francoski in angleški državniiki so to opetovano s toplim priznanjem naglašali. Italijane veže na Čehoslovake v glavnem Trst. Čehoslovaki so se v Trstu jako močno uveljavili in razvili tako delovanje, da Trst prav računa na trajne dobre odnose s Čehoslovaki.

Vihravi nacionalistični elementi so skušali zadivljati tudi proti Čehoslovakom, kakor so zadivljali proti Jugoslovenom, pa je zmagovalno zdravilo pojmovanje zaledja. Trst je bil v razgovorih in sledečem sklenanju v Rimu glavna točka. Trst, katerega važnost za čehoslovaško državo je Beneš tako precizno povdarjal.

Z gospodarskimi vprašanji tečejo vzporedno vedno tudi politični momenti. Rimska »L'Epoca« pravi, da so vsi prihajali v Rim, samo njega ni bilo. Prišel je Venezelos, Paderewski, Take Jonescu, Renner, Stambulski, češkega gosta ni bilo nobenega. Ni bilo Beneša, ki je bil sicer pogostoma v inozemstvu in je obiskal razne prestolice. Jadranski problem je tical tu vmes. Čehoslovaška ni hotela žrtvovati svojih naravnih simpatij za Jugoslavijo, pa tudi ni hotela zaigrati svojega bodočega prijateljstva z Italijo. Sedaj, ko je bila sklenjena rapalska pogodba in izmenjane ratifikacijske listine, je pa prišel Beneš v Rim.

Rezultati rimskega sestanka so gospodarski in politični. V glavnem prvi, ker Čehoslovaška si išče stalne morske poti preko Trsta v Levanto, Egipt in preko sueškega kanala. O političnih rezultatih ni povsem jas-

nih poročil. Govorilo se je o habsburški nevarnosti, o Rusiji, o mali ententi itd. Nad vse značilno je, kako se italijanski listi otrešajo politične strani rimskih razgovorov. Le ne političnih, ali celo kakih vojaških zvez! Samo gospodarske in nič drugega nego gospodarske zveze! To zveni iz stoterih izjav in v italijanskem časopisu. Celotni stari general Bencivenega, naš znanec z julijske meje, je zapopal s svojo sabljo in povedal v »Piccolo« na kratko, da je mala ententa samo zveza med Čehoslovaško in Jugoslavijo, da Italijani niso mehki napram mali ententi in da Italija nima pričakovati nikake koristi, ako bi pristopila k tej mali ententi. Za to, da se ne vrnejo Habsburgi, zadostja po generalovem mnenju veto, ki ga je dala ententa in dalje, ali ne moreta spraviti k pameti Dunajčanov in Madžarov že Čehoslovaška in Jugoslavija? 26 milijonov Slovanov proti 12 milijonom Avstrijcev in Madžarov! Dve armadi nad eden milijon mož proti 80.000 Avstro-Madžarov! Saj je že to preveč! »Sklepajmo samo trgovske dogovore z malo entento, drugega pa nič!« Tako modruje italijanski general, sklepajoč, da za varnost Italije je bistveni pogoj ta, da se na italijanski vzhodni meji ne stvori močna država in ne nastane silna konfederacija držav. Tako bje general Bencivenega s svojo sabljo po Jugoslaviji in po Čehoslovaki.

Beneš je govoril vedno jasno in določno pa je tudi glede male entente izjavil točno, da ako bi bila objavljena kaka velesila, da vstopi v malo entento, bi ta izgubila svoj zadržaj in postala bi velika ententa z raznimi problemi zunaj svojih mej. Iz tega razloga ni bila objavljena Poljska za vstop v malo entento, ker hoče postati velesila. To velja tudi za Italijo. Torej čemu tak strah in tako kričanje? Italija je šibka in ni dvoma, da se italijanska vlada pri sklenitvi s Čehoslovaško ni prav nič angažirala v vojaškem smislu. Da je prišla temu, da se ne smejo vrniti Habsburgi, je razumljivo samo po sebi, izjavila je gotovo, da bo podpirala vsako delovanje proti vrnitvi Habsburgov, pa nič več.

Gospodarsko izkoristimo Čehoslovaško in Jugoslavijo! To je bila vodilna misel na italijanski strani. Pa na čehoslovaški? Čehoslovaki se ne dajo kar tako izkoristiti, kakor

bi mislil kak italijanski kratkovidni politik, ki sedi, da sine samo on uveljavljati svoj »sacro egoizmo«! Pogovori so tekli gladko in sporazumi med Benešem in Sforzo so se dosegli brez težav. Proti egoizmu treba postaviti egoizem! Lastna korist nam bodi sveta! Pri pogajanjih med Če-

hoslovaki in Italijani je vladalo to načelo. Na pogajanja z Jugosloveni privedejo Italijani s seboj tudi svoj »sacro egoizmo«, naj privedejo tudi naši jugoslovenski odposlanci načelo neuklonljivega zastopanja lastne koristi! K.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc:

Tiskarske koncesije, preventivna sredstva, zaplembe.

Zoper publikacijo zadnjega načrta Laze Markoviča, ki je nekaka podlaga za konstituantna pretresovanja, imam naslednje pomisleke. Predvsem nam ne d o s t a j e m o t i v o v. Težko je razumeti premembe, če se ne vidi, zakaj so se izvršile. Toliko v splošnem. Golo besedilo rudimentarnih določil pove ponekod premalo, drugodi preveč. Kako in zakaj, to moremo le uganiti!

V ustavo spadajo vsa določila, ki urejajo razmerje med državo in med tiskom, razmerje med tiskom in privatnimi osebam, mora urejevati tiskovni zakonik. To je glavni vidik pri presoji načrta. Zato menim, da ni dovolj, da se reče tisk je sloboden, ampak treba je zahtevati, da ustava pove jasno, da za izdajanje tiskovin ni potreba odobritve nobenega državnega oblastva. To utemeljujem s potrebo, ki je nastala vsled prečasnih pravnih razmer. Pri nas upravičenost tiskati časnike še ni združena s pravico izdajanja časnikov. Ta pravica se more pridobiti le s pridobitvijo obrtnopravne koncesije po § 15./1. obrt. r. (Budvinski št. 3491/A).

Očividno izhaja Protičev načrt iz sličnega stališča, ki je izraženo v srb. zakonu o štampi; saj ga hoče sam vzdržati, vsekakor le kot zakon, ne kot sestavni del ustave. Tam pa stoji v čl. 4., da »štamparska radnja kao zanatska podleži propisima za industrijsko zanatsko radnje.« Brez dvoma imajo javni interesi države višjo vrednost kot pa ideja obrtne svobode. Iz pojma tiskovne svobode pa se ne more izvajati tudi pojem svobode tiskarske obrti. Vendar tištemu, ki bi rad izdal časnik po načelu tiskovne svobode, pa nima nobene tiskarne na razpolago, ne pomaga tiskovna svoboda prav nič, če mu državna uprava odreče dovoljenje, ustanoviti si lastno tiskarno. Za-

to mislim, da je teza Markovičevega načrta »Tisk je svoboden v mejah zakona« preohlapna. Pove namreč, da je zakone upoštevati, — torej nekaj, kar je samo ob sebi umljivo, ne pove pa tega, kar bi morala povedati, ako hoče, kakor slutim vzdržati ločitev med odobrenjem izdajanja časnikov in odobrenjem ali koncesije tiskarske obrti. Če pa je hotel Markovič opustiti tudi meje, da tiskarsko podjetje takisto ne rabi koncesije, kar tudi ne bi bilo nemogoče, potem bi moral to jasno povedati! Po mojem mnenju je priporočljivo Protičev načrt, ki pravi: Tisk je svoboden, ni cenzure in preventivnih sredstev, ki bi opoviralo izhajanje, prodajo in razširjanje spisov ali časnikov. Ni treba za izdajanje časnikov nobenega predhodnega odobrenja oblastva. Odklonil bi pa nadaljni pristavek Protičev, da mora biti vsako izdajajoče podjetje nanrej protokoliirano v trgovskem registru. Mislim na časnike, ki se izdajajo po 1. 2 meseca ob volilni kampanji. Ti časniki so edino le gmotna izguba za izdajatelja; iz katerega trgovskega vidika naj bi bila tu upravičena zahteva po protokoliiranju, mi ni jasno.

Izpad posebnega določila, da se kavejca ne zahteva od nikogar, se mi zdi povsem upravičen, ker je to itak zapodeno v stavku, da se ne smejo odrediti druge preventivne mere (sredstva), ki bi sprečevale izhajanje, prodajo in razširjanje spisa in časnikov. Predlagal bi celo, da se določilo glede izraza preventivne mere celo dopolni in to iz naslednjih razlogov. Brez dvoma moramo odklanjati sredstvo, katerega se je posluževala reakcija zoper politične pridobitve revolucije 1. 1848. v Avstriji, da si zagotovi zator časopisa, ki ne trobi v vladni rog. To je sistem u k o r a (Avertissement) Schwarzenberg, Bach in Krauss so izdali 6. julija 1851, drž. zak. št. 163, naredbo,

po kateri je imela vlada pravico časniku, ki trdovratno napada prestol, celovitost države, vero, pravstvenost, javni mir in red itd., dati ukor, po dveh ukorih pa ga za 3 mesece ali za vedno ukiniti, prvo po deželnem namestniku, drugo po ministrskem svetu. Ta reakcionarna naredba je izginila, pa je vendar še strašila po srbski ustavi iz leta 1903. In je prišla tako tudi v načrt z dne 10. februarja 1919 (dr. Kramerjev). Danes si pač take naredbe ne moremo več misliti in za to je čisto v redu, da je Protičev in Markovičev načrt kot nekaj že v preventivnih mejah zapodanega ne omenja več, dočim ga Smoldaka še navaja. Ali taki avertissements so represivne in ne preventivne narave! Izraz »preventivne mere« torej ne zadostuje. Pa še nekaj!

Kaj pa je z našim objektivnim postopanjem? Jaz sem nazora, da je t. zv. objektivno postopanje zgolj šikana zoper časnikarska podjetja, z namenom, da naj se vsaj gmotno oškodujejo, če se jim drugače ne more zagreniti življenja. Iz zgodovine tega inštituta vemo, da je bilo objektivno postopanje skralja zamišljeno kot nekakšna olajšava za tisk in razbremenilo za tiskovno odgovornost, da pa je postala v resnici pravcata šiba za nenorne časnike. Kako se »prakticiral« po navodilih vlade ta inštitut, nam je iz polpreteklih dobe dobro v spominu. Mar naj privolimo v to, da nam ta inštitut navzile ustavi, ki hoče biti moderna, da, najmodernejša, vendar le ostane? In to ostane vsaj nam, prečanom, ki imamo zastarel tiskovni zakonik. Pri nas je bilo od Glaserja do Amschla vse pokonci, da so zagovarjali to objektivno postopanje. Naj bi se zdravo in razvoja sposobno, jedro inštituta ne sodilo krivo, prav Glaser: Amschl pa se je odrezal! Če se enkrat ne postopa objektivno, ampak zasleduje subjektivno, kriče še bolj o proganjanju tiska. Mi pa, ki hočemo svojo državo urediti moderno brez policijskega varuštva, mi n o č e m o objektivnega postopanja. Če pa je temu tako in če je odprava objektivnega postopanja in razsodila ne samo nujna, ampak tudi izvedljiva po današnjem pravu, onda naj se glasi ustavno določilo tako: Ne smejo se odrediti niti preventivne niti represivne mere, ki bi sprečevale izhajanje, prodajo in razširjanje spisov in časnikov.

(Dalje prilh.)

Aleksander Dumas, sin: 24

Kiparjeva pravda.

Roman.
(Dalje.)

Mislil sem, da mi hoče napraviti jutranji poset, kakršnega imajo mladi zakonski možje tako zelo radi. Dihal sem brezslušno in se nisem gnil. Sja je mimo mojih vrat, se še enkrat previdno ozrla, nato pa krenila k vratom predsobe.

»Oho! Kam pa?« sem vprašal. Zakričala je strašno, omahovala semintja, in da se ne zgrudi na tla, se je naslonila na steno. Pri tem je bil njen obraz bel kakor njeno perilo. Z roko pa je segla k srcu.

Stekel sem k njej. Imela je časa dovolj, da se zbere.

»O, kako si me prestrašil!« je rekla in si obrisala znojne kaplje, ki so jej stale na čelu. »Saj vendar veš, da bi bila taka šala lahko moja smrt!«

In lovila je sopo, se smehljala ter mi stiskala roko, da ne pade, obenem pa mi je hotela pokazati, da ni huda.

»Kaj pa si vendar hotela ondi?«

»K Feliksovi došli sem hotela iti pogledat otroka. Pred dvema urama sem se zbudila, pa me — sama ne vem, zakaj, — skrbi otrok.«

Došla je soba je bila na tem koncu stanovanja.

Pogledala me je, kakor da se hoče spomniti nečesa docela nebi-stvenega.

»Ker nisem mogla spati, sem napisala dve pismi; eno je za mojo mamo. V tvoji odsotnosti naj bi bila obedovala z menoj. Ker ostanek, sem jej odpovedala, kajti ne zabava te bogve kako. In drugo...« Prebrala je naslov, kakor da je pozabila vsebino... »da, že res, drugo pismo je za neko modistko, ki so mi jo zelo priporočali. Hotela sem prositi do-jiljo, da ponesse pismi na določeno addresso sedajle jutraj, ko pojde s Feliksom na izprehod. Tu, vzemi ti daj ju sam došli. Vsa se tresem, le poglej. Nikoli več me ne smeš tako prestrašiti!«

Trepetajoča po vsem telesu je omahnila z glavo na mojo ramo.

Vzel sem pismi, ju vrget na mizo ter prosil odpustjanja.

»Za kazen me moraš resti v mojo sobo, kajti sama ne morem iti. Tudi me moraš usnavati. Ko bi videla Feliksa in oddala pismi, namreč nameravala spati kar napred do polneve. Sedaj bi prav gotovo ne mogla, ako mi ne pomagaš.«

Vzel sem jo kakor otroka v naročje ter jo nesel v njeno sobo. Pri-tiskala je svoj obraz k mojemu.

»Ne zaslužiš sicer.« je rekla in se mi obesila s tisočimi želami v oči in na ustnih okoli mojega vratu: »ampak tako lepo je, da si ostal doma. Ljubim te, kakor prve čase. Ti tudi mene?«

Spravil sem jo v posteljo. — Ko sem odhajal zopet na delo, je dejala s trudnim glasom:

»Ne pozabi pism! Danes naju nihče ne moti, tudi moja mati ne. Ako pa je došla že odšla, ju daj hišni.«

Šel sem k došli, da — kakor vsako jutro — poljubim svojega sina in oddam pismi.

XXII.

Z usnavanjem dve je minilo do-kaj časa: bila je devet in došla je že odšla. Poklical sem hišno. Moj sluga, ki je takrat pometal salon, mi je povedal, da je odšla pravkar na dvorišče in mora biti še tam. Pogle-dal sem skozi okno, a videl sem samo svojega psa.

Bilo je divno vreme: Iza je spala. Vzel sem svoj lovski klobuk in biž ter sem šel: spodaj sem poklical psa in v lahni suknji, smehljaje se v zavesti, da sem ljublen, sem krenil proti Avenue Marbeuf. Nisem šel še deset korakov, ko sem srečal hišno svoje žene.

»Moja žena mi je naročila za vas dve stvari: ampak ni vas bilo doma. Ako se zbudi, preden se vrnem, jej povejte, da sem oskrbel vse sam.«

Oddal sem pismo pri komtesti; potem sem poiskal drugi naslov: Gospa Henri, modistka, Rue du Marché d' Agnesseau 12. Zakaj bi ne kupil ondi iz novega klobuka po mojem okusu?

Portir na št. 12 ni poznal gospe Henri, in v vsej hiši ni bilo nikake modistke. Ko je prišla potem njegova žena, je dejala:

»Saj stanuje gospa Henri tukaj. Samo na kmetih je. Kar pustite pismo tukaj, ga že jaz oddam.«

Svojega začudenega moža — pa je pogledala in skomizgnila z rameni kakor bi hotela reči: »Jaz že vem, kaj pomenja to.«

In takrat se mi je zablistalo v možganih. Ženska je iztegnila roko po pismo, ki sem ga vtaknil v žep.

»Pridem še enkrat jutri, ko bo dama doma.«

Šel sem iz hiše: tresel sem se no vsem telesu in sem se moral nasloniti na zid. Odrl sem pismo in bral.

»Nemogoče priti. Ne gre na lov. Misli name! Poljubljaj Tvoja oboževana usta.«

Šel sem iznova v portirsko ložo in zaprl vrata za seboj.

»Sedaj mi takoj poveste vse!« To sem izgovoril tako grozeče in strašno, da se je žena bala nesreče.

Zvedeti pa sem mogel vendar samo, da stanuje v prvem nadstropju neki mlad gospod Henri, kamor se oddajajo tudi pisma za gospo Henri. Kdo ga poseča, o tem ni hotela portirjeva dvojica ničesar vedeti.

Videl sem, da se morem tu lo osmešiti, zato sem odšel, opotekajo se kakor pianec. Stopal sem proti domu in sem trudoma poizkušal pomiriti se; za hip sem celo obstal na dvorišču, da pogledam, ali mi slo-pes. Pogladil sem ga in sem pogledal skrivaj k njenemu oknu. Videl sem, da se zastor premika.

Bržčas me je opazovala in je hotela doznati po moji zunanosti, ali jej preti nevarnost, ali ne. Menda ni opazila ničesar, kajti prišla mi je popolnoma običlena nasproti; toda treba je bilo pogledati me, in razume-la je ter prebledela; potem je našla toliko moči ali predrznosti, da je vprašala:

»Kaj ti je?«

»Kako se imenuje ta človek?«

S temi besedami sem jej pokazal pismo.

»Bodi miren, vse ti povem. Videl boš, da nisem tako kriva, kakor misliš.«

Politične vesti.

— Protestni shod proti prevratnim elementom. Krajinski odb. demokratske stranke v Mariboru sklicuje za prihodnjo nedeljo, dne 27. t. m. ob 10. dop. v veliki dvorani Narodnega doma protestni shod proti protidržavnemu gibanju in klerikalnemu hujšanju. Na shodu bo govoril tudi bivši narodni predstavnik Gjurjo Džamonja.

— Vprašanje hrvatskega bana. Zagreb, 23. februarja. Visti nekaterih zagrebških listov, da je dr. Tomljenović že imenovan za hrvatskega bana, so netočne. Vlada v Beogradu še ni izvršila nobenega imenovanja. Sicer je res, da je dr. Tomljenović najresnejši kandidat za bana, toda v Beogradu čakajo še na nadaljni razvoj političnih razmer na Hrvaškem, oziroma na zadržanje Stjepana Radića, od katerega politike bo odvisno imenovanje novega hrvatskega bana. Verjetno je da bo sedanjih vršilec banskih poslov dr. Bošnjak še nadalje vodil banske posle, ker se v Beogradu zadovoljni z načinom njegove vlade. Trdi se da bo pozneje dr. Bošnjak imenovan za podbana, oziroma za poverjenika notranjih zadev. Današnja »Riječ« zanikuje vest, da bi bilo imenovanje novega bana odvisno od Radićeve politike. Vzrok zavlačevanja pri imenovanju so le osebnega značaja. Ime novega bana bo dokazalo, da se je izvršilo imenovanje popolnoma neodvisno od Radićeve politike.

— Dr. Tomljenović — hrvatski ban. Jutranji List javlja, da je imenovan za hrvatskega bana dr. Tomislav Tomljenović, ki je v terek zvečer že sprejel čestitke v demokratskem klubu. Ukaz bo podpisan v nekoliko dneh. Vprašanje imenovanja bana se je zavleklo, ker so pričakovali, da pride v Beograd Radić na posvetovanje z ministrskim predsednikom.

— Pogajanja z zemljoradniki. Dne 22. t. m. popoldne se je vršila konferenca med ministrskim predsednikom Pašičem Davidovičem in delegati zemljoradniškega kluba. Na tej konferenci se je razpravljalo o 22 točkah, ki jih zahtevajo zemljoradniki, da se jim prizna. Glede zemljoradniške zahteve o profesionalnem predstavištvu, kakor tudi glede zahtev o vezanih mandatih in o socializaciji velepodjetij, ni prišlo do sporazuma.

— Muslimani čakajo na Pašičev odgovor. Beograd, 23. februarja. Iz Sarajeva so dospeli štirje poslanci muslimanskega kluba, ki so ob enem člani ustavnega odbora. Število prisotnih članov ustavnega odbora je sedaj popolno. Muslimani bodo čakali tu na Pašičev odgovor. G. Pašić namreč proučava muslimanski ustavni načrt. Ko dobi njegov odgovor, se bodo odločili: ali skličejo plenarno sejo kluba, ali bodo kot člani kluba sami sklepali o tem, ako vstopijo v vlado ali ne. Sicer pa imajo od osrednjega odbora pooblastilo, da smejo samostojno voditi politiko. Vsebinski Pašičev odgovor še ni znana. Zdi se, da bodo muslimani v načelnih vprašanjih popustili.

— Seje parlamentarnih klubov. Beograd, 23. februarja. Danes po-

poldne so imeli domokratski, radikalni in zemljoradniški klub seje z dnevnim redom: Pogajanja med vlado in zemljoradniki.

— Izjava Nasta Petrovića. Beograd, 23. februarja. Današnja »Samouprava« priobčuje izjavo Nasta Petrovića, ki izjavlja, da ni demisioniral kot član ustavnega odbora, ker ga k temu nihče ni silil, ampak je le na začasnem dopustu.

— Razprava proti udeležencem kmečkemu uporu. Zagreb, 23. februarja. 28. t. m. se prične pred tukajšnjim kr. sodnim stolom glavna razprava proti udeležencem kmečkemu uporu v Mariji Bistri v Hrvatskem Zagorju. Kakor znano, so se vršili ti upori jeseni lanskega leta. Glavna razprava je razpisana zato tako pozno, ker je obtožnica postala šele sedaj pravomočna.

— Za izenačenje zakonov. Nedeljo je pričela s svojim delovanjem komisija za izenačenje zakonov o vseučiliščih v državi. Ta komisija se je sestavila na zahtevo ministra za prosveto Svetozarja Pribičevića. Za predsednika je izvoljen beogradski vseučiliški profesor dr. Gavrilović, a za tajnika dekan zagrebske tehnične fakultete, dr. Mario Kiseljak.

— Skupščina demokratske stranke v Splitu. Na skupščini demokratske stranke v Splitu dne 20. t. m. je sklenil upravni odbor sklicati na dan 6. aprila v Split skupščino demokratske stranke da se izvoli novi pokrajinski odbor in da se razpravlja o nadaljni organizaciji stranke.

— Scarpa v Zagrebu. V Zagreb je dopotoval iz Beograda g. Scarpa, ki vodi pogajanja za vzpostavitev trgovinskih in gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Pogajal se je z gradonačelnikom, s predsednikom zveze industrijačev, s tajnikom trgovinske zbornice, z ravnateljem eskomptne banke in svojim znancom dr. Jedlovskim. G. Scarpa ni identičen z avstrijskim vitezom pl. Ignom Scarpo.

— Naš poziv Vatikana. Zastopnik Jugoslavije pri Sv. Stolici je državno tajništvo Sv. Stolice dal na znanje novo notranjo ureditev kraljevine in je izrazil željo svoje vlade, naj bi se cerkvene meje spravile v sklad s političnimi.

— Zastavljena Avstrija. Nemško-avstrijski delegat dr. Schüller, ki se muhi sedaj v Parizu, da se pogaja v imenu dunajske vlade radi netajta večjega posojila, je izjavil, da je avstrijska vlada pripravljena v pokrite dolge zastaviti zaveznikom vse železnice, gozdove in vodne moči. Poleg tega je avstrijska vlada pripravljena monopol na tobak in alkohol za gotovo vrsto let zastaviti zaveznikom.

— Polovica moskovskega prebivalstva v državni službi. »Svenska Dagbladet« poroča iz Helsinkisforsa da se nahaja v Moskvi nad 220.000 oseb v državni službi. Ker šteje Moskovsko področje največji ljudski škrti okrog pol milijona prebivalstva, je jasno, da se polovica prebivalstva nahaja v državni službi sovjetske vlade.

Iz naše kraljevine.

— Novi odbor Jugoslovenske Matice v Zagrebu. Te dni je bil izvoljen nov odbor Jugoslovenske Matice v Zagrebu. Za predsednika je bil izvoljen vseučiliški profesor dr. Fr. Ilešič. Novi odbor je sklenil, da razvije v naslednjih 20 dneh živahno agitacijo, da nabere kar največ novih članov in da ustanovi kar največ novih podružnic na Hrvaškem in Slavoniji, kakor se je to že zgodilo v Sloveniji.

— Zastajanje Sarajeva samo 59.000 prebivalstva. Iz Sarajeva poročajo: Z ozirom na rezultat ljudskega štetja v Sarajevu kjer se je letos našlo samo 59.000 prebivalcev, medtem ko se je leta 1919 našlo 68.000, a med vojno in takoj po vojni se je govorilo o 80.000 prebivalcih, se ugotavlja, da je mnogo rodbin prigrabilo večje število rodbin.

Neodrešena domovina.

— Volitve v našem zasedenem ozemlju. Politično društvo »Edinost« v Trstu je izdalo brošuro: Dr. Vladimir Orel, Novi volilni zakon za politične volitve v Julijski Benečiji v praktični uporabi. Knjiga je za primorske Slovence neobhodno potrebna in z njo je podano našim Primorcem zanesljivo in koristno navodilo za volilni boj. Knjiga pa bo tudi dobrodošla vsem našim juristom, ker je novi volilni red juridično zelo zanimiv. Pa tudi politikom in časnikarjem bo služila nova knjiga zelo dobro. Kljub temu, da je knjižni trg na zasedenem ozemlju silno omejen, ne vendar cena knjige zelo zmerena. Naroča se pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Pražakova ulica 3/I. Knjiga velja 25 kron, po pošti 26 K.

— Shod v Vipavi. V veliki dvorani hotela »Adria« v Vipavi se je vršil večji shod zaupnikov in somišljenikov političnega društva »Edinost«. Govorilo se je o političnem položaju, o potrebi da se poizve vsa društva, širijo časopisi itd. Za volilne odseke po občinah so se določili sklicatelji. Poudarjali so, da na volišče pojdejo skupno, v praznični obleki, resno in mirno, to bo jugoslovenska demonstracija in odgovor na aneksijo. Naglašalo se je dalje, da je le dobro obdelana zemlja podlaga narodu in le ta je prava rešitev iz draginje in pomanjkanja. Shod je uspel prav lepo. Priprave za volitve se vrše s polno pozornostjo.

skih članov za to, da si morejo pri mestni aprovizaciji kupiti večjo množino hrane.

— Židovska skupščina v Novem Sadu. Dne 20. in 21. t. m. so se sestali v Novem Sadu židi iz Vojvodine v dvorani židovske cerkve ter razpravljali o svojih plemenskih interesih.

— Cenzura filmov. Zveza filmskih industrijačev se je obrnila na ministrstvo notranjih del in ministrstvo prosvete a prošnjo, naj se cenzura filmov toliko časa ne uvede, da izdela zveza svoj memorandum, katerega bo predložila komisiji za cenzuriranje filmov na odobritev.

— Nov slučaj kuge v Dalmaciji. V Petrovču pri Sniču v Dalmaciji se je pojavil nov slučaj kuge. Zdravstvena komisija je odpotovala iz Kotora tja.

— Za obnovo kamnolomov v Nabrežini se je vršil pri generalnem civilnem komisariatu v Trstu sestanek, katerega so se udeležili zastopniki vlade dežele, trgovsko-obrtno zbornice in lastnikov kamnolomov. Navzgo je bil tudi nabrežinski župan. Poudarjala se je nučna potreba, da se obnovi delo v nabrežinskih kamnolomih, ki so predstavljali pred vojno industrijo, ki je zaposlovala obilo delavcev in tržila v Egiptu in Ameriko. Vlada je obljubila svojo pomoč. Nasvetovala se je ustanovitev organizacije, ki postavi temelj za novo delo v kamnolomih in izvoli odsek, ki bo pod predstvom nabrežinskega župana proučil za zadevo, na kar bo novo posvetovanje v Trstu. Paziti treba, da kar je bilo industrije v jugoslovenskih rokah tudi ostane nadalje v teh rokah da nas ne bo povsod izpodrival italijanski kapital.

— Italijani vozijo iz Dalmacije vojni material. Iz Sibenika poročajo: Sedaj, ko se pripravljajo Italijani na odhod iz Dalmacije in odvažajo vojni material se vidi, koliko tega materiala so v okupiranem ozemlju pripravili. Nepristano ukrcavajo v ladje topove, automobile, reflektorje, bodečo žico, municijo, telegrafni in telefonski material, konje in osle, a nepristano prihaja v pristanišča novi material iz zaledja. Semkaj so spravili tudi viški spomenik, ki ga smatrajo za vojni plen in katerega si hočejo vzeti za spomin domov.

Seja ustavnega odseka.

— d Beograd, 22. febr. Današnja 16. seja ustavnega odseka otvoril predsednik dr. Ninčić ob 9.30. Pred prehodom na dnevni red čita predsednik dopis, poslan ustavnemu odseku, v katerem se zahteva, naj se za glavno mesto nove dubrovniško-hercegovinske pokrajine določi Dubrovnik in ne Mostar. Dr. Ninčić naznanja da se danes ne bo vršila nameravana volitev ožjega redakcijskega odseka, katerega smatra za potrebnega, ker bo predsedniku pomagal pri izvrševanju tehničnih poslov pri redakciji posameznih členov ustavnega načrta. Odsek se bo lahko razširil, ako se kasneje za to pokaže potreba. Ako se njegov predlog sprejme, bi za ta odsek predlagal dvojico članov ustavnega odseka in sicer dr. Lazo Markovića in Jurija Demetrovića. Predlog se sprejme. Ker se razprava o členu 12. odloži za kasneje preide odsek na razpravo člena 13. ki se bavi z verskimi.

— Poslanec Mihajlo Avramović (zemljoradnik) predlaga, naj se za ta člen sprejme stilizacija zemljoradniškega kluba, ker vladni načrt ne predvideva vseh slučajev, kakor bi to moralo biti. — Poslanec Sima Marković (komunist) pravi, da bi po njegovem mnenju moral člen 13. ugotoviti, da je vera zasebna zadeva in da se zaradi tega mora ločiti cerkev od države. To ni samo postulat demokratičnih načel, nego to je tudi potrebno zaradi naših verskih razmer. Pri nas zahtevajo kar tri cerkve, da morajo biti državne. Na ta način bi prišlo do sporov ne samo med njimi marveč tudi med vsako od njih in državo. Govornik se spominja dr. Kreka, ki je javno plediral za ločitev cerkve od države. Verske organizacije morajo imeti popolno svobodo na znotraj in pri reševanju svojih verskih vprašanj. Zaradi tega predlaga, naj se svoboda vere in vesti prizna za zasebno zadevo in da zaradi tega nihče ne more biti prisiljen da proti svoji volji sodeluje pri verskih činih in obredih.

— Poslanec Jovan Dionović (republikanec) se bavi z dotičnim odstavkom člena 13. ter pravi, da se mora priznati vsaka vera, ki je v katerikoli delu države zakonito priznana. Država mora vsakemu dovoliti, da veruje kakor hoče in kar hoče, ker je vera zasebna stvar. Država se sme zanimati za vero samo v tem pogledu, da verski obredi ne bi nasprotovali redu in javni morali. Govornik se na to bavi z ločitvijo cerkve od države. Ako se to ne bi moglo izvesti iz političnih razlogov, potem naj se vsaj odredi, da se odnosi med cerkvijo in državo določijo s posebnim zakonom.

— Poslanec Nedeško Divac (socialni demokrat) predlaga naj se ta člen redigira v zmislu programa socialnodemokratske stranke. Vera je zasebna zadeva vsakega državljanca; zato se morajo verske družbe smatrati tudi za zasebne zadeve. Ta združena nikakor ne smejo vplivati na politične pravice državljanov. Danes se vera vsiljuje otroku in cerkveni obredi so neke vrste nasilja. Pomisliti je treba, da vere cepijo narod. Ako pa bi bila vera pod nadzorstvom vlade, potem bi to bilo drugače. Ako se veroizpovedi prepusti samo sebi, potem bi se država osvojila očitkov, ki bi ji drugače utegnili nastati. — Nato povzame besedo poslanec Juraj Demetrović in predlaga novo stilizacijo tega člena, po kateri bi se svoboda vere in vesti hkrati zajemala. Nihče ni dolžan, da svoje versko prepričanje javno izpoveduje in

da sodeluje pri verskih činih. Vsa priznana veroizpovedanja so ravnopravna. Ustanavljanje verskih družb mora biti dovoljeno toda v mejah zakona in pravice združevanja. Vsem veroizpovedanjem se morajo priznati one pravice, ki jih uživajo priznane vere. Govornik je za načelo tolerance, ki bi se morala nanašati na vse vere, zakaj pri nas je mnogo ver in druga ne sme motiti druge. — Poslanec dr. Janko Simrak (jugoslov. klub) veli, da vera ni stvar srca, ker je drugače nihče ne bi sprejel. Človeštvo je po svojem umu prišlo do tega da je sprejelo vero. Ako tega ne bi bilo, potem bi bila vera temeljni pogrešek. Jugoslovenski klub stoji na stališču, kolikor mogoče obširne svobode vere in vesti. Govornik zahteva avtonomijo pravoslavne, katoliške in muslimanske cerkvene organizacije, ki so najmočnejše v naši državi. S temi avtonomijami na ne pride do tega, kar se je godilo v stari Avstriji, namreč da bodo škofje eksonenti vlade in da se premeščajo na druga mesta, ako vladi ne bi bili po volji. Govornik zahteva da se izpostavi besede »javni red in moral«, kakor jih predlaga poslanec Demetrović, ker to ni potrebno, zakaj to priznava že svoboda vere in vesti. Razen tega pa bi se te besede morale tudi krivično tolmačiti. Ako bi pripadniki ene vere hoteli prirediti kako procesijo, potem bi se to moglo preprečiti, ako bi se temu unirali državljani. Ki v dotičnem kraju tvorijo večino. Kar se tiče določbe člena 13., pravi govornik, da bi bilo najbolje približati se določbam stare srbske ustave, ki so tudi v praksi bile dobre in uravnotežene. — Poslanec Zivko Jovanović (komunist) misli da je treba v ustavo uvrstiti jasno in nedvoumno dve načeli, namreč svobodo vesti državljanov in ločitev cerkve od države. Treba je, da se vsakomur pusti svoboda, da svoje verske dolžnosti izpolnjuje po svoji uvidenosti. — Poslanec dr. Halidbeg Hrasnića (muslimanski klub) predlaga dodatek, ki bi značilno avtonomijo v verski upravi in v upravi roštevov, ki služijo verskim svrham. Kar se tiče občevanja z verskimi poglavarji, ki prebivajo zunaj naše kraljevine, zahtevajo muslimani, da se obrani zveza s kalifatom, ker to zahtevajo vsi muslimanski predstvi in obredne, uvedene z odobrenjem kalifata. Treba je, da se ta v ustavi zagarantira, kakor eventualno drugi zakoni.

— d Beograd, 25. februarja. Današnja seja ustavnega odseka je otvoril predsednik dr. Momčilo Ninčić ob 9.30. Glasovanje o trinajstem členu se je odgodilo. Socialni demokrat Divac je predložil izenačenje položaja nezakonitih otrok z zakonitimi. Zemljoradnik dr. Vošnjak je bil za svobodo prepričanja. Republikanec Gionović zahteva svobodo tiska. Član Jugoslovenskega kluba dr. Ante Dubilić je zahteval, naj se v primeru delne mobilizacije ne vnele cenzura, in zahteval, da se z zakonom prepredi, da se ne bi mladina pohuševala a slabim čitvom. Dr. Tomljenović je predlagal avtonomijo tiska in naj se za dobo, dokler se država še ne uredi, uveljavijo prehodne navedbe. Radi kalc dr. Zivko Jovanović in komunist dr. Sima Marković sta izjavila da sta zoper vsako posebno politično cenzuro. Ko je tudi pravosodni minister Gjurič 14. povedal svoje mnenje, je bil člen 14. sprejet na predlog dr. Tomljenovića.

Telefonska in brzojavna poročila.

— TAKE JONESCU O POLOŽAJU.

— d Bukarešta, 23. februarja. V senatu je minister za zunanje posle Take Jonsescu, govoreč o zunanji politiki Rumunije, izjavil, da je brezpogojno proti povratku Habsburžanov. Med Rumunijo in Rusijo ni nobenega vojnega stanja. Pogajanja z Rusijo se bodo vršila v Revalu. Med Rumunsko, Poljsko in Češko-slovaško obstoji pogodba za zaimčenje izvedbe dolžnih trilateralnega miru. Dobrudža ostane rumunska.

— ENERGIČNA FRANCOSKA POLITIKA NAPRAM NEMČIJI.

— Pariz, 23. februarja. Poincaré piše v »Tempsu« glede reparacijskega vprašanja, da mora nastopiti Francija skrajno energično politiko proti Nemčiji. Simons je vedno arogantnejši. »Prednost Nemčije narašča; ako ne vzpostavimo naglo ravnotežje, bomo kmalu videli, kako bodo premagani ponižali zmagovalce in kako bodo volne žrtve zasmejavali njihovi krvniki.«

— LONDONSKA KONFERENCA.

— d Rim, 23. februarja. Dopolniški Agencije Stefani javlja iz Londona, da je Lloyd George nasvetoval grškemu predsedniku Kalogieropulosu, naj zmanjša grške zahteve. To bi pomenilo, da je angleška vlada voljna privoliti v revizijo sevrške pogodbe.

— ZA GOSPODARSKO VZPOSTAVITEV AVSTRIJE.

— d London, 23. febr. Minister Louchet, ki je dospel semkaj, bo nemudoma podal poročilo ki ga je na prošnjo pariške konference izdelal glede olajšave gospodarske vzpostavitve Avstrije.

— KAJ SMATRAJO ITALIJANI ZA VOJNI PLEN.

— d Split, 23. febr. Italijani so z otoka Visa odnesli kot vojni plen viški spomenik.

— AVSTRIJA SE BRANI IZROČITI ZLATO.

— d Dunaj, 23. febr. Kakor poročajo listi, je bivši finančni minister dr. Reich odpotoval v Pariz. To potovanje je v zvezi z dejstvom, da narodnostne države protestirajo proti sporazumu, ki je bil sklenjen a Holandijo in bi se strinjale z njim le v tem slučaju, da se jim izroči del zlatega zaklada avstro-ogrške banke, pri čemer se sklicujejo na člen 206. mirovne pogodbe. Avstrijska vlada se protivi temu naziranjju narodnostnih držav ter izjavlja, da je popolnoma neupravičeno, da bi se sedaj v stanju likvidacije, zlato delilo. Avstrija bo svoje stališče uveljavila v Parizu pred reparacijsko komisijo.

— POŠTNI URADNIKI STAVKAJO.

— d Dunaj, 23. februarja. Kakor poročajo večerni listi, so pričeli uradniki pošte hranilnice danes čisto nepričakovano stavkati, ker jim od kabinetnega sveta vsem državnim uradnikom dovoljeni prejem 2900 kron doslej še ni bil izplačan navzlic vsem urgencam.

— SOCIALISTIČNI KONGRES.

— d Dunaj, 23. februarja. Danes je mednarodna socialistična konferenca pod predsedstvom Griminovim pričela svoje meritorno delovanje z referatom Wallheadovim, ki je govoril o imperizmu in socialistični revoluciji. Wallheadova izjava, ki so žela obilo živahnega pritrjevanja, je poslanec dr. Bauer prevajal v nemščino. Wallhead je med drugim izjavljal, da imperial-

zem, ki so ga započeli angleški ministri, ni prinesel nikakega prosperiranja gospodarskemu položaju Anglije, tem manj bo koristil drugim evropejcem. Podal je pregled razvoja imperialistične politike veselih od leta 1881 naprej, ko so velesile zasedle Egipt. Od leta 1881 pa do leta 1908 Anglija ni povečala svojega ozemlja za nič manj kot za 4 milijone kvadratnih milj. Imperializem pomenja za Anglijo ekspanzijo ozemlja, neizmerno oboroževanje in naslanjanje gospodstva na angleško buržoazijo. Neodvisna angleška delavska stranka je trdno odločena, da započne z imperialistično vlado boj na življenje in smrt in ne bo nehala popre, dokler ne bo nehala vlada zasledovati svojih imperialističnih smernic ali pa, dokler se ta vlada ne odstrani in narodi Srednje Evrope ne osvobodijo, da zamorejo vzpostaviti svoje gospodarsko življenje. Vsa izjava Wallheada so bila sprejeta z burnim odobravanjem.

— RAZMEJITVENA KOMISIJA IN TEŠINSKO OZEMLJE.

— d Berlin, 23. febr. Kakor poroča »East Europe«, je razmejitevna komisija za tešinsko ozemlje odklonila vse predloge Poljakov da bi se revidirale tešinske meje in jo potrdila ukrep z dne 23. junija 1920.

— AMERIČANI IZSTOPILI IZ REPARACIJSKE KOMISIJE.

— d Dunaj, 23. februarja. Kakor poročajo večerni listi, je oficijozni zastopnik ameriške delegacije v avstrijski sekciji reparacijske komisije na Dunaju, polkovnik Smith, na včerajšnji seji sekcije prebral izjavo, v kateri poudarja, da je ameriška delegacija že doslej imela samo oficijozen značaj in da se zdi njegovi vladi iz obzirov napram prihodnjemu predsedniku potrebno, da se opusti še ta oficijozni značaj. Zato je prejel od svoje vlade nalog, da zapusti ameriška delegacija reparacijsko komisijo na Dunaju. Po svečani poslovitvi je ameriška delegacija zapustila posvetovalnico.

— HARDINGOV KABINET.

— d Pariz, 23. februarja. Po poročilih iz Washingtona je Harding tako-le sestavljal svoj kabinet: državni tajnik Charles Hughes, zakladni ministar Andre William Smeylon, vojna Windgate, poljedelstvo Maurice Wallace, notranje posle Albert Fall, pošta in brzojav William Hays, mornarica Edwin Duiby, delovno ministrstvo James John Davis, trgovina Hoover.

— BOLJŠEVIŠKO - KITAJSKA KONVENCIJA.

— d London, 23. februarja. Vlada v Pekingju in Moskvi sta podpisali vojaško obrambno konvencijo. BOLJŠEVIKI VDRILI V GEORGIJO.

— d Pariz, 23. februarja. Poslanštvo Georgije v Parizu naznanja, da so boljševiki napram Georgiji pričeli sovražnosti, ne da bi bili poprej napovedali vojne. Georgijski delavci so objavili razglas vsem socialističnim organizacijam sveta, v katerem protestirajo proti boljševiški vpadu v Georgijo. Po poročilih iz Caricrada, se je georgijskim četam posrečilo, da so pregnali ruske boljševike iz mesta Aksatall. Operacije se uspešno nadaljujejo. Tuje misije so zapustile Tiflis, kjer vlada velika panika. V Erivanu je izbruhnila revolucija. Ustaši so vrgli armensko vlado. Georgijska vlada je preložila svoj sedež v mesto Koutis.

— BOLJŠEVIKI PRESELJUJEJO KMETE.

— d Moskva, 23. febr. Svet ljudskih komisarijev je odredil preselitev 45.000 kmetov iz osrednjih gubernij v Sibirijo, kamor morajo dospeti pred 23. majem.

— VIHAR V ATLANTIKU.

— d Washington, 23. februarja. Ledeni vihar, ki je ponoči od sobote na nedeljo divjal na atlantski obali, je zahteval 7 žrtve v New Yorku. Mesto St. Johns na Novi Fundlandiji je po viharju hudo trpeelo. Palača katoliškega nadškofa se je vnela. On sam in sestanovalec so si komaj rešili življenje. Požar je nastal po prevrnjeni sveči.

— ANGLEŠKI PREMOK.

— d London, 23. februarja. Posestniki premogovnikov v Walsu so sklenili, da znižajo ceno za izvozni premog od 31. marca dalje od 59 šilingov na 57 šilingov 14 pence.

— NEMIRI V TRSKI.

— d Dublin, 23. febr. Iz petih različnih krajev na Irskem se javljajo novi zavratni napadi iz zasede na redarje. Pri tem sta bila dva redarja ubita, šest pa jih je ranjenih.

— Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Dneone vestil.

V Ljubljani, 24. februarja 1921.

— Državni uradniki in opeka. V zadevi opce uradnikov je zavzelo po-verjenstvo za notranje zadeve slede-če stališče: Vsi pragmatični uradniki, poduradniki in sluge, sploh vsi, ki spa-dajo k nim v § 10 zakona z dne 5. de-cembra 1896, drž. zak. št. 222, označe-nim nameščencem in ki so bili definiti-vno imenovani, so naši državljani, ne glede na to, so li po plemenu in jeziku Srbi, Hrvati ali Slovenci ali ne, ter ne-glede na to, če so si pridobili domov-insko pravico na našem ozemlju po ali pred 1. januarjem 1910. Navedenim ni treba opirati in tudi ne potrebujejo v § 2 cit. uredbi navedene pritrjuje. To velja tudi za vse v § 13 zakona z dne 15. aprila 1873, drž. zak. št. 47, na-vedene nameščence, katerim se prizna značaj državnih uradnikov pod pogojem, da so z v smislu tega določila prisegli. — Vse ostalo pragmatično ter vse nepragmatično osobie pa mora op-tirati, in sicer vsak s posebno vlogo.

— Nastopna vizita razmetljive komisije. Včeraj popoldne so napra-vili člani jugoslovenske delegacije pri razmetljivi komisiji general Maister in polkovnika Ječmenič in Daskalović ter člana italijanske de-legacije general Vacchelli in polkov-nik Garibaldi pri vodji deželne vlade dr. Pitamicu svoj oficijelni obisk. Vodja deželne vlade je popoldne član-om obeh delegacij vrnil obisk.

— Še o deklaraciji kulturnih de-lavcev. Trdili smo, da so klerikalci izrabili kulturne delavce z znano de-klaracijo za svojo politično pritrjevo. Nismo se motili. Včerajšnji »Slove-nec« to potrjuje v članku »Kulturni delavci za avtonomijo«. In piše do-besedno: »Kar se nas tiče, nam je le v veliko zadoščenje, da so se naj-odličnejši zastopniki naše vede in umetnosti zavzeli za kulturno in go-spodarsko avtonomijo Slovenije, ka-kor jo zastopa na političnem polju naša stranka.« Mislimo, da je s tem jasno povedano. In pri-znano, da so klerikalci izrabili na-ivne kulturne delavce s svojo dekla-racijo v svoje strankarske politične namene. Ker jugoslovensko javnost gotovo zanima, kdo je podpisal fa-mozno deklaracijo, navajamo v na-slednjem imena: Albrecht Fran, pes-nik, Berneker Fran, akad. kipar, Dr. Cankar Izidor, univ. docent, Cerar-Danilo Anton, rešišer kr. nar. gleda-lišča, Debeljak Anton, pisatelj, Dr. Detela Fran, pisatelj, Erjavec Fran, publicist, Finžgar Fran Ser., pisa-telj, Funtek Anton, pesnik in urednik, Dr. Glonar Joža, kritik in urednik, Dr. Kidrič Fran, literarni zgodovinar, Dr. Kimovec Fran, skladatelj, Kmetova Marija, pisateljica, Dr. Kos Milko, kustos stud. knjižnice, Dr. Kraigher Alojz, pisatelj, Lajovic Anton, skladatelj, Dr. Lavrenčič Jo-sip, pesnik, Dr. Lončar Dragotin, profesor, Dr. Mantuani Josip, univ. profesor, Dr. Majcen Stanko, pisatelj, Meško Fran Ksaver, pisatelj, Dr. Ozvald Karel, univ. profesor, Dr. Plečnik Ivan, univ. profesor, Podrekar Fran, akad. slikar, Premrl Stan-ko, skladatelj, Prepeluh Albin, pu-blicist, Dr. Prijatelj Ivan, univ. pro-fesor, Dr. Puntar Josip, profesor, Ravnik Janko, skladatelj, Dr. Regal Josip, pisatelj, Stjern Matja, akad. slikar, Dr. Srebrnič Josip, univ. pro-fesor, Dr. Šerko Alfred, univ. pro-fesor, Dr. Stele Fran, urednik, umetnostni zgodovinar, Dr. Šmalc Matej, univ. sekretar, Dr. Ušeničnik Aleš, univ. profesor, Velikonja Nar-te, pisatelj, Vurnik Ivan, univ. do-cent, Zajec Ivan, akad. kipar, Zorec Ivan, pisatelj, Zorman Ivan, založnik, Dr. Žigon Avgust, ravnatelj stud. knjižnice.

— Trboveljska premogokopna družba se hoče maščevati! Trbo-velljskim gospodom je naša borba proti nečutenemu izrabljanju našega prebivalstva s strani Trboveljske družbe skrajno neprijetna. Vedo, da so pod najstrožjo javno kontrolo, ki onemogočuje, da bi mogli v bodoče tako v kalnem ribariti, kakor so do-slej. Zato so sklenili, da sedež svo-jeega podjetja ne premešče v Ljub-ljano, kakor je bilo projektovano, marveč da lepo ostanejo na Duna-ju, kjer so brez kontrole ali pa da se v najskrajnejšem slučaju presele v Beograd, kjer se nadejajo, da bodo lažje nadaljevali svoje dosedanje prak-tike, ker bodo daleč, daleč od ljubljanskih strelcov. Kakor znano, gradi Trboveljska družba v Ljub-ljani svojo palačo, kjer bi se naj ra-stanilo družbino vodstvo čim se pre-seli z Dunaja. V zadnjem času pa je družbino ravnateljstvo odredilo, naj se zgradi na zida po prvotnem na-črtu, ki se je nanašal na veliko re-prezentacijsko palačo kot sedež družbenega vodstva, marveč naj se ta načrt spremeni v toliko, da bodo v palači samo prostori za dosedanje reprezentanco, dočim se naj vsi ostali lokali porabijo za stanovanja. V zgradbi je bila projektirana cen-tralna kurjava. Ta po novem načrtu

odpade. Odpade takisto tudi mra-mornat portal, kakor tudi kamnit podstavek v pritličju. Vsa stavba se ima zgraditi iz enostavne opeke. Spruembna načrta v zadnjem hipu, ko se je z zgradbo že pričelo, ho-seveda stala težke tisočake, družba se zato ne briga, ker bodo te stroške itak pokrili slovenski konzumi-menti. Tako se hočejo Trboveljčani maščevati nad Ljubljano, ker slo-vensko javno mnenje ne pusti, da bi trboveljska gospoda svobodno gu-lila slovenske odjemalce ter jim vle-kla kožo preko ušes.

— Odlikovanje. Vodja deželne vlade za Slovenijo vseučiliški profe-sor dr. Leonid Pitamic je povodom svojega odstopa dobil v priznanje njegovih zaslug, ki si jih je pridobil zlasti kot poverjenik za notranja dela red Sv. Save III. vrste.

— Za naše koroske brate! »Gospo-svetski Zvon« priredi v soboto 26. t. m. ob 19. zvečer v hotelu Union shod, kjer bodo znani govorniki, med drugi-mi gg. župnik A r n u š in dr. A r n e j e pojasnjevati sedanjí položaj koroskih Slovencev. Shod naj postane resna ma-nifestacija v prilog zatiranih koroskih bratov; zato pričakujemo najobilnejše udeležbe iz vseh slojev ljubljanskega prebivalstva.

— Zastopnika ministra trgovine na praškem velesejnu. Minister za trgo-vino in industrijo dr. Vekoslav Kukovec je pooblastil ministra na razp. dr. Al-berta Kramerja in načelnika oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani dr. Rudolfa Marna, da ga za-stopata pri oficijalni otvoritvi vzorčnega velesejma v Pragi.

— Obvestilo. Načelnik oddelka mi-nistrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani dr. Rudolf Marn bo od 26. fe-bruarja do 12. marca t. l. službeno od-soten.

— Konec dr. Mravlagove slave v Jugoslaviji. Mariborski stanovanski urad je takoj po sklepu odvetniške zbornice, ki je črtala dr. Mravlaga kot nemško-avstrijskega državljanca iz li-ste odvetnikov, zasegel njegovo pisar-no in stanovanje. Ob tej priliki se je dognalo, da je imel dr. Mravlag kar 4 sobe za svojo odvetniško pisarno, do-čim slovenski odvetniki skoraj ne mo-rejo dobiti prostora. Stanovanjski urad mu je pripustil njegovo zasebno stan-ovanje do 1. maja t. l.

— Omejitev prometa. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani naznanja: Vsi led pomanjkanja premoga v Avstriji je prometno ministrstvo na Dunaju ustavilo brzovlak Dunaj - Trst - Zagreb in Praga - Trst - Zagreb. Radi tega izostane od 25. februarja dalje do preklica brzovlak št. 3 iz Dunaja v Trst, ki odhaja iz Dunaja ob 7.20 in pri-haja v Maribor ob 13.34, v Ljubljano ob 17.11 in v Trst ob 21.35. Od istega dne izostane tudi češko-slovaški brzovlak, ki prihaja v Maribor ob 12.43 in v Za-greb ob 17.33. V nasprotni smeri iz-ostane od 26. februarja dalje do pre-klica brzovlak iz Trsta na Dunaj in Prago, ki odhaja iz Trsta ob 6.15, iz Ljubljane ob 11.15, iz Maribora proti Dunaju ob 15.08 in proti Pragi ob 15.35. Ravnotako izostane brzovlak iz Zagre-ba proti Dunaju in Pragi ki odhaja iz Zagreba ob 10.27. To ukinitveno bo tra-jalo najbrže dva tedna.

— Glas iz občin. Pišejo nam: Cesta na Rožnik pogreša zelo brezovih dreves, ki so se posušila in posekala. Opozorjamo na to mestno vrtnarstvo z željo, da bi se brezje čim najpreje zopet zasađilo. Pri tej priliki bi opozorili tu-di cestnega nadzornika na Erjavčovo cesto od šole do železniškega prelaza, ki je v tako slabem stanju, da narav-nost križi po odpomoči in popravil.

— Nov predsednik mariborskega stanovanskega urada. Poverjenstvo za socialno skrb je imenovalo na me-sto dosedanjega načelnika drž. stano-vanskega urada v Mariboru, g. ravnatelja Pirca, g. podpolkovnika Vidmerja.

— »Marijin dom« v Kočevju. Z ozi-rom na večerjšno notico pod tem na-slovom je treba da na podlagi uradnih informacij konstatiramo da poverje-ništvo za socialno skrb v Ljubljani nikdar ni mislilo na to, da bi zaseglo »Marijin dom« v Kočevju in v njem na-stanilo žensko poboljševalnico. Mini-strstvo za socialno politiko je že lani odločilo, da se ima v Kočevju (v pre-jšnji obrtni šoli in v Dijskem domu) osnovati zgol vzgajališče za moško deo.

— Abiturijenti - učitelji iz l. 1896. praznujejo letos meseca julija 25letnico v Ljubljani. Naprošajo se za natančne naslove na tovariša Franceta Pristov-ska v Zalcu pri Celju ter mu sporoče svoje nasvete in želje glede časa, na-čina in obsega tega sestanka.

— Govor o Kristusovem trpljenju se vrši v petek ob 7. zvečer. govor o sv. pismu v nedeljo ob 3. popoldne v evan-geljski cerkvi na Gosposvetski cesti.

— Ponarejeni 20 dinarski bankov-cl. Ker je pri »Narodni banki« prezen-tiral vlakovodja Martin Jesih 8 ponar-jenih 20 dinarskih bankovcev, je banka naznanila pristojni oblasti, da je te bankovce njemu dal neki eleganten potnik v vlaku, ki je tožil, da nima no-benega drugega denarja, da je lačen in da je te bankovce dobil v neki banki na Dunaju, ko je denar menjaval.

— Pomanjkanje zaslužka v Ame-riki. Ministrstvo socialne politike svari naresnejše vsakogar pred izseljenjem bodisi v Severno, bodisi v Južno Ame-

riko, ker soglašajo vsa poročila o go-spodarskih razmerah v Ameriki v tem, da je možnost zaslužka v Ameriki pa-dla na minimum in da čaka vsakogar, ki se danes izseli v Ameriko brez ve-čega lastnega premoženja, beda in siromaštva.

— Pravica javnosti je bila podel-jena z dnem 1. februarja t. l. moški bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Istočasno se je določila do nadalje odredbe za ta zavod na-stopna oskrbnina: za III. razred 25 K, za II. razred 100 K in za I. razred 150 K za osebo in dan.

— Razpisane trafike. Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani raz-pisuje tobačne trafike v teh-le okrajih: v Trzinu št. 109, v Naklem št. 46 in št. 21 v davčnem okraju krajanskem (se združita v eno trafiko), v Kotu pri Jur-jevci št. 22 in št. 24 v davčnem okraju ribniškem (se združita v eno trafiko), v Velikih Blokah št. 23 in št. 49 v davč-nem okraju ložkem (se združita v eno trafiko), v Kričici št. 13 v davčnem okraju radovliškem, na Brezovici (pri Ljubljani) št. 17 in 18 (se združita v eno trafiko) ter v Mirni št. 6 in št. 20 v davčnem okraju trebanskem (se zdru-žita v eno trafiko). Natančen razpis trafik je priobčen v »Uradnem listu« št. 19.

— Tobačna glavna zaloga v Pro-valah je razpisana do 22. marca 1921 potom javnega natečaja. Založnik je pri-nadel v minulem letu trafikantski dobiček 24.453 K 78 v. Jamščina znaša 20.000 K, katere se mora položiti, pre-dno se ponudba izroči.

— Neobčljiva perlustracija temnih elementov. Ker je včeraj stal pred po-rotniki drzen vlomilec, krali »podstre-šnih vlomilcev«, se je v porotno dvor-ano med avditorij natepelo veliko šte-vilno sumljivih eksistenc, ki so nenetr-goma od 9. dopoldne do 5. popoldne sledile razpravam. Po končani razpra-vi na so organi pol. kriminalnega od-delka izvedli perlustracijo poslušal-stva na zelo originalen način. Pridržali so v dvorani okoli 30 oseb, katere so nato zelo temeljito preštudirali in za-beležili. V past so jim padli trije tički.

— Vlom v Sostrem. Naiveč tatvin in vlomov je v občini D. M. v Polu in bližnji ne okolič. Ko je bila uboga go-staška Urša Pavčič v cerkvi, so nezna-ni vlomilci udrl v njeno kočjo in jo po-polnoma oplenili. Odnegli so iz razno-nerilo in mnogo obleke v vrednosti 3724 kron.

— Navihane. Organi kriminalne-ga oddelka ljubljanskega policijskega ravateljstva so aretirali v nekem pre-nočišču Kolodvorske ulice navihaneve lahkoživca lenega Franceta Ceriaka, ki si je znal na Jesenicah pridobiti srec in zaupanje samske kuharice Ivanke Gregorič, katere mu je potem izročila pod oblihu, da jo vzame v zakon, 6886 K gotovine. Ceriak pa je s tem denarijem ponihl na Stalersko v izgo-vorom, da gre tja kupovati »orehe«. Tudi svojemu tovarišu Antonu Petaču je odnesel 1500 K vreden suknišč. De-nar je Ceriak zakrvaljal in je bil ob aretaciji skoro brez borov.

— Tatvina desk. Ilesnemu trgovcu Fr. Haintriharu v Škofji Loki so ne-znani tatovi odnesli 75 desk v vredno-sti 1500 K.

— Državna razredna loterija. Tret-je žrebanje 7. in 8. marca. Cena za 1/4 srečka K 576. 1/2 K 288. 3/4 K 144. 1/8 K 72. Narobe iz vse države naj se na-slanjajo na glavno kolekturo: Medu-narodna banka d. d. odlo za dr. klas-nu lutriju. Zagreb, Nikoličeva ul. 7., 1. Gajeva ulica 8.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Cetrtek, 24. februarja: Miss Hobbs. Red E.

Petek, 25. februarja: Skoljka. Red A.

Opera:

Cetrtek, 24. febr.: Baletni večer. Go-stovanje moskovskega imperato-rskega baleta. Izv. abnm.

Petek, 25. febr.: Baletni večer. Gosto-vanje moskovskega imperatorske-ga baleta. Izv. abnm.

— Gostovanje ruskega baleta. Sno-či se je vršilo v opernem gledališču pr-vo gostovanje ruskih baletnih umetnic Margerite Froman in Julije Bekefi s sodelovanjem g. Maksa Fromana. Mar-gerita Froman in Julija Bekefi ste pr-vorazredni umetnici in sta dosegli s svojimi nastopom popoln uspeh. Kom-pozicija njihovih plesov je različna, ta-kisto tudi njih stil. Margerita Froman je klasična, Julija Bekefi na karakter-na plesalka, obe pa razpolagata z iz-redno muzikalnostjo in umetnostjo ter kažeta s svojí nastopom, da sta v svoj-i stroki izredno izšolani. Izmed točk, ki jih je izvajala Margerita Froman, so imele največji uspeh »Norveški ples«, »Umirajoči labude« in »Valse Zentoc«. Julija Bekefi je najbolj ugajala v »ru-skem in španekem plesu«, zlasti pa v drugi Lisztovi »Rapsodiji«. Veliko po-zornost so vzbujali umetniški kostumi obeh baletin. S plesalkama je delil uspeh Maks Froman, ki se je zlasti od-likoval kot klasičen kavalir v Chopi-novem baletu.

— Francoski umetniki v Jugosla-viji. »Samounrav« poroča, da se v Pa-rizu snuje trupa najodličnejših franco-skih opernih pevcev in pevki, ki imajo namen prirediti umetniško turnejo po Jugoslaviji. Romunli Bolzarski in Gr-ški. V Jugoslaviji bodo gostovali v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Najnovejša poročila.

SPREMENBA V HRVATSKI PO-KRAJINSKI VLADI.

— Zagreb, 23. febr. Z ukazom regenta z dne 22. t. m. je bil pover-jenik za socialno skrb pri pokrajins-ki vladi v Zagrebu, dr. Stjepan Markelin, razrešen svojih dolžnosti. Njegove agende je prevzel najsta-rejši uradnik poverljivstva za soci-jalno skrb.

SE VEDNO BAROŠKO PRISTA-NIŠČE.

Reški Italijani groze, da razstrelijo Baroš in Delto.

— Reka, 23. febr. Narodni svet je imel sejo, v kateri se je ponovno razpravljalo o vprašanju baroškega pristanišča. Narodni svet sklepa, da ako ne bo mogoče, po krivdi itali-janske vlade, priklopiti Baroša k Reki, razstrelijo reški Italijani Baroš in Delto in tako bo »rešeno« to pe-reče vprašanje. To store rajše nego da bi videli jugoslovensko gospod-stvo nad Reko.

— Rim, 23. febr. Kdaj pride ali sploh pride baroško vprašanje v zbornici v razgovor, je odvisno od zunanega ministra Sforze. Sedaj se mudi v Londonu. Morda pride to vprašanje v zbornico, ko se vrne Sforza. Nacionalistično časopisje zahteva razpravo in nekateri listi ostro obsojajo Sforzevo popustlivo-st v vprašanju baroškega prista-nišča, ki se smatra za ključ trgovine in bodočnosti Reke.

OTOK KRK PRIDELJEN DALMA-CILI.

—d Split, 23. febr. Ministrstvo javlja, da je otok Krk v upravnem oziru prideljen Dalmaciji.

NAŠE ČETE NA PAGU?

—d Split, 23. febr. Poveljnik italijanske vojne ladje »Puglia« je zahteval od naše vlade pojasnila za-rad izkrcavanja jugoslovenskih čet

na otoku Pagu. Naši vladi ni ničesar znanega o kakem izkrcavanju na tem otoku.

ZDRAVSTVENO STANJE PRED-SEDNIKA MASARYKA.

—d Praga, 23. febr. O zdrav-stvenem stanju predsednika Masa-ryka poročajo, da je potek zdravlje-nja zadovoljiv in da se ni ničesar iz-premenilo.

PRED RAZPUSTOM ITALIJAN-SKEGA PAKLAMENTA?

— Rim, 23. febr. Negotovost parlamentarnega položaja se nagiba zopet k možnosti razpusta parla-menta. Vlada je dobila sicer večino za krušno vprašanje, ali glede dru-gih problemov, ki so na površju, ni takega soglasja, da bi mogla vlada računati s sigurnostjo na večino. Med temi problemi je tudi baroški. Vlada se pripravlja na parlamentarni boj, prav mogoče pa je, da raztegne delovanje do velikonočnih počitnic, potem pa razpusti zbornico in raz-piše nove volitve.

GRŠKO - TURSKI KONFLIKT PRED LONDONSKO KON-FERENCO.

— London, 23. februarja. Včeraj se je baval konferenca z izjavami grške ministrskega predsednika glede možnosti kampanje v Anatoliji proti kemalistom. Slednjih je toliko in so ta-ko oboženi, da jih Grška nikdar ne doseže, zato je potlačena kemalistič-neza gibanja težko Briand je nadalje odrekel vsako denarno pomoč Grški, dokler ostane kralj Konstantin na pre-stolu. Turki so izjavili v pogovori s novinari: »Ne moremo in nečemo se ukloniti pred Grki in ako velesle ne morejo ničesar storiti, naj puste prost boj z Grki, ki so vpadli v našo zemljo, pa ne bo izostala naša zmaga nad ni-mi.« Istočasno pa je grški ministrski predsednik trdil, da imajo Grki v vojni opremi 126.000 mož, kemalisti pa samo 34.000. Ako puste velesle, preženejo Turke v par mesecih popolnoma.

Gospodarske vesti.

—g Vprašanje perperov. Beo-grad, 23. februarja. Finančni minister namerava v kratkem znova sprožiti vprašanje črnogorskih perperov v mi-nistrskem svetu. Ker tozadevna rešitev ni imela podpisov vseh ministrov, so bo še enkrat revidirala.

—g Novi uvozni tarifi. Beograd, 23. februarja. Gospodarsko - finančni odbor je izdelal nove uvozne tarife, ki bodo omogočili konkurenco naših pro-dukto v inozemskimi.

—g Za ustanovitev državne obrtne banke. Beograd, 23. februarja. »Pri-vredni Savez« je predložil trgovskemu ministrstvu načrt za ustanovitev držav-ne banke, ki bi dajala obrtnikom po-trebne kredite.

—g Izplačila državnih posojil in-dustrijem. Beograd, 23. februarja. Zveza industrijcev je poslala včeraj ministrskemu predsedniku, finančnemu ministru in zastopniku ministra za ob-novo zemlje protest proti otloku fi-nančnega ministrstva, ki je sklenil, da se mora ustanoviti izplačilo posojil, ki jih je država dovolila posameznim in-dustrijem.

BORZE.

—d Zagreb, 23. februarja. Devize: Berlin 246—247. Italija 546—547. Lon-don 573—577. Newyork 146—147. Pa-riz 1080—1085. Praga 187—187.50. Švica 2425—2500. Dunaj 20.50—21. Va-lute: Ameriški dolarji 144.50—144.75, avstrijske krone 0—24, bolgarski lev 170—0. francoski franki 1035—1063, napoleondori 493—495, nemške marke 240—242, italijanske lire 529.50—532.

—d Curih, 23. februarja. Devize: Berlin 9.90, Holandija 206.85, Newyork 603.50, London 23.45, Pariz 43.70, Mi-lan 22.02, Bruselj 45.60, Kodanj 109.50, Stockholm 135.25, Kristianija 105, Ma-drid 84.25, Buenos Aires 215. Praga 7.50, Budimpešta 1.17 in pol. Zagreb 4.20, Bukarešta 8, Varšava 0.75, Dunaj 1.30, avstrijske žigovane krone 0.90.

—d Dunaj, 23. februarja. Devize: Amsterdam 24.300—24.400 Zagreb 471 do 475, Berlin 1170—1176, Budimpe-šta 136.50—138.50, Bukarešta 932.50 do 942.50, London 2757.50—2777.50, Milan 2565—2585, Newyork 706.50—710.50, Pariz 5135—5167, Praga 888—894, So-fija 850—860, Krakov 80—82, Curih 11.750—11.800. Valute: Ameriški do-larji 703—707, bolgarski lev 825—835, nemške marke 1167—1173, angleški funti 2745—2765, francoski franki 1115 do 1155, Holandija 24.200—24.300, ita-lijanske lire 2575—2595, jugoslovenski dinarji 1878.50—1898.50, poljske marke 8240—8440, romunski lej 922.50 do 932.50, carski rublji 309—315, švicarski franki 117.25—117.75, češkoslovaške krone 886.75—892.75, madžarske krone 135.75—137.75.

Izpred sodišča.

— Velika tatvina očvle volne. »Mlada sta, dobre in močile roke imata, a nočeta delati. A tam doli v Vevčah je svet tako izprijen, da je težko najti poštenega človeka.« Tako je zaključil predsednik porotnega sodišča v svet. Vedernjak sodbo proti mladima, 20 let starima Francetu Ko-žuhu in Francetu Tometu, ki sta bila za-rad hudodelstva tatvine obsolena vsak na pet let težke ječe. Začetkom meseca okto-bra lanskega leta po noči so vdrl v akta-dišče yevška papirnice trije vlomilci:

zloglasni Martin Gostinčar, France Kožuh in France Tome in odnesli dva težka zve-znja očvle volne v vrednosti 25.600 K. Go-stinčar je rok pravice ušel, dočim sta se morala zadnja dva 23. t. m. zagovarjati pred poroto.

— Ve like podstrešne tatvine. »Vi sta Ignac Maček, vulgo »Nace«, rojen 21. ju-nija 1883, na Vrhniki, ključavničar, vdovec, sedaj stanujoč na Selu št. 25, vojaka, tako je porotnikom predstavil predsednik Ve-dernjak drznega in nevarnega podstrešne-ga vlomilca, ki je lansko leto bil prvi pravcati strah ljubljanskim gospodinjam in je tekom lanskega poletja izvršil neštetil-vo zelo rafiniranih podstrešnih vlomov, ki so mu donesli obilen in bogat plen. Vlom so bili običajno izvršeni v podstrešja bol-ših strank v ulicah kolodvorskega okraja. Raznim strankam: Amaliji Klander, Tere-ziji Martelančevi, Ani Malovi, dr. Tilič Sa-rabonovi, Josipu Bratoku, Ivanu Pasarju, žel. uradniku Ostermanu, Andreju Kralju in drugim je bilo odnešeno iz zabolev pod-strešnih shramb številno perilo, razna oble-ka in druge stvari v skupni vrednosti 66.076 kron. Po prečitani obtožnici je predsednik Vedernjak vprašal obtoženca: »Ali se čutite krivega, kar je v obtožnici zapisanega?« Ignac Maček se je vzramal in ogorčeno odvrnil: »Prosim, gospodje porotniki, jaz, jaz se ne čutim krivega. Kriv sem samo, ker sem stvari nakupil. Jaz, jaz, da sem, gospodje porotniki, te cunjle kradel? Se na um mi ni prišlo! ... Ignac Maček je bil tudi vso volno zelo zvit »tahinirar«, boril se je v zaledju, nekaj časa pa na morju a Francozi ob dalmatinski obali. Maček je silno udobno in potratno živel, samo en ve-čer je plačal v gostilni pri »Dolletu« v Mostah 1400 K cehe. Porotniki so skoro vsa stavišena vprašanja soglasno potrdili in j e bil na to Ignac Maček obsoljen na osem let težke ječe.

Sokolstvo.

— Pozdravni večer. V soboto dne 26. februarja ob 8. zvečer se vrši v ro-stavracijskih prostorih Narodnega do-ma Sokolski večer — prijateljski so-stanek z župn. delegati, ki se udeležijo odboro-ve seje Jugoslovenskega So-kolskega Saveza dne 26. in 27. februar-ja. Ljubljansko članstvo vabi k obilni udeležbi starešinstvo Jugoslov. Sokol-skega Saveza.

— Sokolsko društvo v Šiški vabi na predavanje o vplivu sokolske telo-vadbe na dušo in telo, ki se vrši v so-boto ob 20. v I. razredu deške ljudske šole v Šiški.

Društvene vesti in prireditve.

— Zajska moška in ženska podru-žnica CDM sklicuje redni občni zbor v soboto, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v restavracijo g. Vilko Kukca v Zalcu v običajnim dnevnim redom.

— Občni zbor podružnice sv. Cl-rija in Metoda za Višnjo goro, Stično in Št. Vid bo v nedeljo, 27. svečana popoldne ob 2. uri v Stični na kolodvo-ru v prostorih g. Rojca z običajnim dnevnim redom.

Turistika in sport.

— SSK. Sparta sklicuje za petek 25. februarja ob 7. zvečer pri Novem svetu sestanek vseh članov. Pobiranje članarine. — Važno!

Glavni urednik: Rasto Pustoslemšek. Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

če se magister farmacije za Slo-
venijo. Naslov pove upravnitvo Slo-
venskega Naroda. 1175

Bencinski motor 10 HP
prodaja T. Kora Ljubljana, Poljan-
ska c. 8. 1350

Išče se učenec za večjo trgovino
s špecerijami blagom na Gorenjskem.
Ponudbe pod „F. D. 1921/1402“ na
upravo Slov. Naroda. 1402

Gospodinja se sprejme na stanovanje
pri dobri rodbini. Naslov po-
ve upravnitvo Slovenskega
Naroda. 1401

Kontoristinja,
vešč strojeplja, slovenske in nemške
steno grafije ter srbohrvaščine, išče
za stalno službo tvrdka Vaso Petrič, nasl.
I. Samec. 1400

Otroški voziček se dobro ohranjen se
kupi. Ponudbe na Albin Sinkovec,
hrivec, Vič pri Ljubljani. 1395

Proda se hiša in mlin
na deželi, vse v dobrem stanju. V hiš-
je sedaj trgovina s mešanim blagom.
Lovro Trebec Log, št. 27, Škofja Loka.
1383

Ceno se prodaja
2 kosi, breji, 2 kolesni zračni cevi,
nekaj čevljev, dežni plašč, šivalni stroj.
Pogleda se od 3—6 popoldan. Planinska
c. 185, Sp. Štuka. 1382

Popolnoma samostojnega knjigavodja
(kino) išče za takoj. navedbo plače
na tovarno Kurka & Widi na Petrič pri
Celju. 1381

Odda se skladišče v središču mesta,
stolam se prodaja tudi lahki skoraj nov
pokrit voz. Naslov pove upravnitvo
Slov. Naroda. 1394

Gospodinja, veščta stenografije in
strojeplja išče službo. Ponudbe pod
„G. B. 1403“ na
upravo Slov. Naroda. 1393

Napredaj kočija, krita,
v najboljšem stanju, z novimi kolesi
raja nov na proste vami. Koni zelo
dobro za tek. Ivan Lak, rad, Lece
Gorenjska. 1396

**Nudimo več vagonov zdravne krom-
pirja, Samuel Kraus i drug, Požega
(Slov.)** 1376

Pohištvo, posoda itd.
se prodaja vsak dan od 2 do 5 ure
popoldne na Cankarjevem nabrežju
št. 7, II. nadst. 1388

Proda se mlad pes volčjak.
istotam moška siva obleka iz predvojn-
nega blaga za srednjo postavu. Naslov
pove upravnitvo Slovenskega Naroda
1385

Za gospodinjio
k samostojnemu go-podu lahko nasto-
pim s 15. marcem t. l. Tudi k boljši
rodbini. Znam vsa domača dela. Naslov
pove uprav. Slov. Naroda. 1380

Barva za Jalec (pirhe)
je došla v 7 različnih barvah 100 zav. 140 K
najfinejša zanesljiva do-
obleko, bra v vseh barvah 1/0
zav. 200 K. Razpošilja vsako
množino Karol Leibner, Celje.
Ne zmanjka. 1381

Stavbena parcela
nad evanje Ilirske ulice, se prodaja.
Polize se pri Dostal, Sv. Petra cesta 3.
II. nadstropje. 1360

Led. Veliko množino lepe-
ga naravnega ledu
ima napredaj
Ledarska zadruga
Zgornja Štuka.

**Za dnevno proizvodnjo 2 vagonov kri-
stalnega ledu urejeni**
pogonski stroji
tvarnice ledu
in to s 50 PS elektromotorjem in 45
HP, Dieslovim motorjem v popolno
obratno sposobnem stanju, se prodaja
radi drugega podvzetja. Poblize:
Dienička pivara, Apatin, Bačka. 1410

Vsled opustitve trgovine
se prodaja
lepa trgovska oprava za spec-
ijalno trgovino
kakor tudi
različna špecerijstva in najlon-
juno blago
po izjemnih cenah.
Ogleda se pri Jos. Fabiani v Ljub-
ljani, Prodnarova ul. 54. 1359

Bosanske šljive,
bosanska šljivovica
i orasi (arabi)
dobiva se samo
u celim vagoni-
ma, najkvalitetnej-
še.
A. Romado.
Jeruzalevska 6, Za-
greb, u dvorita
telefon 3-98.

Kupite najceneje!
zvezke, svinčnike, radirke, peresa, dr-
žala, razl. črnila, kreda, tuš, pisal-
ski, kamenčke (grifelnice), pušice, bar-
vice, tablice, oglice, kuverte, pisarniški
konceptni, svileni, ogleti, risalni, per-
gament, krepi, ovoini, strojni, črtani,
kvirani papir.
Dalje velikonočne, narodne, umetne
in druge razglednice.
Na debelo: Na drobno:
Razpošilja
Josip Omerza,
Ljubljana, Dunajska c. 6/I.

Narodna knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica števil. 7.
priporoča
kancelijski, konceptni, pisem-
ski, ovitni in barvani papir,
Kasete s pisemskim papirjem.
Trgovske knjige
v vseh velikostih, tiskane s eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali poltanjje.
Objemalne knjižice po različnih
cenah.
Zaloga šolskih zvezkov.
Zavitke za urade v vseh velikostih.
Velika izber
vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, peresa, peresnikov,
radirk, kamenčkov, tablic,
črnila itd.
Barve za šole in umetnike.
Razglednice
pokrajinske, umetniške in narodne
i. t. d.
Albami za slike in dopisnice,
Poezijske knjige.
Okvirčki za razglednice in slike.
Risalne oeske, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuše, čopiče.
Note in tintniki.

Soba mehlovano ali urazno v mestu
mestni, išče šivilja. Ponudbe pod „Me-
sečna soba 1396“ na upravo Slov.
Naroda. 1396

Dva bančna uradnika
išče dobro hrano pri boljši rodbini.
Ponudbe pod „Dobra hrana 1343“ na
upravo Slov. Naroda. 1343

Jščemo strojevođe. Reflekt ra-
usdalje žele-
se samo na
tiske moči, ki so bile zaposlene pri
ozkoirnih železnih bagerskih obra-
tov. Neoznjeni reflektanti naj pošlejo
svoje ponudbe rudnikemu vodstvu
v Kočevju. 110-

Proda se lepa skoraj nova oprava
sobe za gospode (Herrenzimmer)
usdalje žele-
zna blagajna srednja s pulom, pi-
salni stroj Continental, dobro ohran-
jen in drugo različno vporabno za li-
govino ali pisarno. Vpraša se v uprav.
Slov. Naroda ali Celje, pošni pred 18

Kmetovalci, pozor!
Neverjetne uspehe dosežete pri praških
goveti itd. ako primešate krmi redni
prašek Redin lekarnarja Piccolija v
Ljubljani. II 68

Lepo stanovanje
blizu južnega kolodvora, dve sobi, kuh-
inja, shramba, dve kleti in vrt se za-
menja s stanovanjem 3 sob. Ponudbe
pod „E. H. 1397“ na upravo Slov.
Naroda. 1397

**Išče se ravno izučena gospica po-
mešnica,** popolnoma izveščana manu-
fakture in galanterijske trgo-
vine (tudi v špeceriji) izveščane imajo
prednost) za večjo trgovino na Gorenj-
skem. Vstop 1. aprila. Ponudbe pod
„D. B. 1921/1403“ na upravo Slov.
Naroda. 1403

Mlinsko kolo
novo, 31 konjskih sil, v premeru 5 m,
širina 2 m, kakor tudi k temu pri-
padajoči gonilni deli, se ceno prodaja.
„BISTRA“ valjni mlin, Demšala.
1377

Vrvice za biče
domače in delavske čevlje iz pletenih
usenjatih jermenov (kakor opanke) do-
bavlja
Lawner & Co.,
Wien I., Schwarzenbergplatz 1.

Krave mlekarice.
Kemična tovarna v Mostah pri Ljub-
ljani prodaja potom javne dražbe dne
15. marca t. l. 7 krav, dobrih mlekaric.
Interesenti si krave lahko že pre-
ogledajo na licu mesta. 1351

Prodaja se
suho ineso, domače salame, klobase
in domača mast. Sveže kuhano gnat
(šunko) čez ulico vsak dan pri
Podobniku
Novi Vodmat št. 145. gostilna.

Razprodaja! **Ugoden nakup!**
Vodovodne cevi kovanega železa, asfalirane s mufami, nove. Zdrže pritisk
20 atmosfer. Razprodaj vsa množino na drobno, radi odpotovanja po zelo
znižani ceni. Premier 1. cile po K 40 za tekoči meter
1/4 50
Vso partijo oddam generalnemu kupcu po K 16.— za kilogram Naročila
in ponudbe sprejema do 21. t. m. Ivan Razbošek, Šmarino pri Litiji.

Informačni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjevo n. 5.
Obiščite nas konstantin. Točne informacije o premoženju,
zvezah, dobavi blaga in plačil. — Kalantne cene. — Bliskovitem. —
V zvezi z vsemi svetovnimi informačnimi zavodi

Klavirje, godala, loke,
piala in potreb-
šine. Strune na
drobno in de-
belo. Specijal-
tete: Reliance,
Back End, Elite itd. Popravila iz prve
roke, strokovno in cenno. A. Mušič,
Ljubljana, Šteinstova ul. 5.

RAZGLEDNICE
Ljubljanske, umetniške itd.
velikonočne in bliskovite
slovenske (tudi nemške) na debelo
in drobno pri
L. Pevalak, Zidovska ul. 4.

Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjevo n. 5.
Oglasni oddelki sprejema oglase vseh vrst v vseh listih v tu in ino-
zemstvu. Prorabljeni, nasveti, pretava zastoj. Nudi vsestransko obsežne
ugodnosti. Oskrbni kliseje. Dopisuje v vseh jezikih.

Proti **Gleichenberški**
hripi in **Emin in**
katarju **Konstantinov vrelac.**

Cokolada Lindt & Spruengli
najboljša švicarska znamka. S tranzitne zaloge na Dunaju se bobilva v
vsaki množini. — Generalni zastopnik za Avstrijo in nacionaine države
J. LAWECZYK, Wien XVIII., Gentzgasse 117, Tel. Interur. 21967.

Najefitnije nabavno vrela pisacjeg materijala:

Vrpa za pisači stroj svih sistema, širina 11—25 mm dzt K 300—
karbonski papir zajamčeno sveža vrst, engleska marka,
kutija sa 100 lista 70—
1.000 araka papira za pisači stroj format 34/42 cm . . . 540—
1.000 . . . 29/46 . . . 520—
1.000 . . . kancelarijskoga . . . 34/42 . . . 540—
1.000 . . . konceptnoga . . . 34/42 . . . 290—
sve zajamčeno dobra vrst, razšilje dnevno poštom kao i željeznicom

Papirnica i tiskara **A. BRUSINA k. d.** Zagreb, Mesnička ul. 4.
Telefon 71.

Vizitke, kuverte in pisemski
papir s firmo kakor usako-
:: vrstne druge fiskovine ::
izvrsne točno
„Narodna fiskarna“.
Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Naznanilo.
Naznanjam cenj. odjemalcem, da
otvorim dne 24. svečana na novo preurejeno parno
pekarno od gosp. Jean Schreya v Gradišću števil. 5,
ter bom postrezal z vsakovrstnim, večkrat na dan svežim pecivom, katerega
bom prodajal v naslednjih podružnicah: Prešernova ulica št. 26, na Kon-
gresnem trgu št. 8 pri g. Zabnikar, v Šolskem drevoredu št. 8 pri g. Čadež,
v Škofji ulici št. 18 pri g. Strauss, v Sp. Šiški št. 63 pri g. Bergant.
Se priporoča
Parna pekarna Jean Schrey nasl. Jakob Kavčič.

dr. Ivan Krašek
okrajni sodnik v Celju
danes ob 17. uri po kratki, mučni bolezni v starosti
38 let preminul.
Zemeljski ostanki rajnika se bodo prenesli v če-
trtek, dne 24. svečana ob 16. uri iz hiše žalosti na
Laško pokopališče, ter tam položili k večnemu počitku.
LAŠKO, dne 23. svečana 1921.

Franja Velikonja
trgovka in posestnica
danes ob 10. uri zvečer, previdena s sv. zakra-
mentni, po dolgi mučni bolezni, v 56. letu svoje staro-
sti izdihnila svojo blago dušo.
Pogreb predrage rajnice bo v petek, 25. svečana
ob 4. uri pop. iz Sv. Jakoba nabrežja št. 29.
LJUBLJANA, 23. svečana 1921.

Proda se trinadstropna hiša v Mariboru
v mirni legi, solidna stavba ki se obrestuje z letno K 12.000.—
Samo pisemne ponudbe do 6. marca 1921 na Anončno ekspedi-
cijo „JADRAN“, Maribor, Gosposka ulica 44 pod števil. 834.

Drobno mleto nemško jedilno sol
v večjih množinah oddaja franco vreča in vagon naloženo postaja
JESENICE: MARIBOR: LJUBLJANA:
nezacarinjeno . . po 1-60 1-80 2-00 za kg
zacarinjeno . . . 5-70 5-90 6-10 za kg
dobava takojšnja: tvrdka Anon Tonoje in drag, Maribor.

Bačkansko brašno (moko)
kukuruz, činkvantin, zob, (oves) i ine plodine uz najnižje dnevne
cijene. Vreče iz jute, tekstilite i papira nove i rabljene prodaje:
Vestra, trgovinsko dioničarsko društvo u Zagrebu.

Barve za hlago v zavitkih
anilinske barve za vse obrti, s prostim izvozom, izborna mirov-
na kakovost najlepših nians in bogate izbire. Zajamčen uspeh. —
Naročila na: ADOLF KRAUS, Praga I., Královská 5. Anilinfarben.